

SKUP 2000 - 6

Prosjekt: Skoletomt var miljøbombe
Medarbeider: Espen Andersen
Publikasjon: Asker og Bærum Budstikke
Publisert: Mars 2000
Medium: Avis
Tema: Miljø

Generelle opplysninger

Journalist:

Espen Andersen

Tittel:

«Skoleomt var miljøbombe»

Publisert:

Asker og Bærums Budstikke
Perioden mars – september 2000

Adresse:

Nyhetsredaksjonen
Billingstadsletta 17
Postboks 133
1364 Billingstad

Arb.: 66.77.00.00

Fax.: 66.77.00.60

Privat:

Espen Andersen
Bjørnebærstien 22
1348 Rykkinn

Priv.: 67.13.52.29

Mob.: 911.58.223

METODERAPPORT

«Skoletomt var miljøbombe»

*Av Espen Andersen,
Asker og Bærums Budstikke*

Redegjørelse for arbeidet

a) Foranledningen

I Bærum kommune er arealknappheten stor. Utbyggere leter etter egnede tomter, men alternativene er få og ofte kostbare. Budstikka følger nøye med på utbyggingsforslagene som legges fram, enten de kommer fra private investorer eller det offentlige.

Da rådmannen i Bærum gikk inn for å bygge et nytt barneskolebygg i Skuidalen, ble planene behørig presentert i avisen. Forslaget skulle opp til politisk behandling om kort tid. Administrasjonen hadde utarbeidet et skisseprosjekt som tok sikte på å oppføre et klasseromsbygg på Skuisletta.

Flere mente imidlertid å huske at det hadde ligget et gammelt avfallsdeponi på stedet. Denne fyllingen ble nedlagt for om lag 30 - 35 år siden. En leser som henvendte seg til oss, mente at grunnen kunne være alvorlig forurenset. Budstikkeredaksjonen fikk høre om dette den 15. mars 2000.

Den angivelige fyllplassen var ikke nevnt i noen av papirene som politikerne hadde fått som beslutningsgrunnlag.

b) Problemstillingen

Er Bærum kommune virkelig i ferd med å bygge en barneskole på sterkt forurenset grunn? Det ble viktig å kartlegge nøyaktig hvor fyllingen ligger i forhold til den foreslåtte skoletomten, samt å dokumentere den angivelige forurensningen på stedet.

c) Endringer

Først handlet det om å konstatere fakta. Å skaffe dokumentasjon på forurensningen og plasseringen av den over 30 år gamle søppelfyllingen.

Etter hvert endret problemstillingen seg: Foreslår administrasjonen å bygge skole på søppelfyllingen med vitende og vilje? Fyllingen er ikke nevnt med et ord i skisseprosjektet, og Skui tilhører et område der tomtepresset er stort. Alternativene synes å være få og kostbare.

Dernest gjorde vi en sjekk hos legen på Skui helsesenter. Rykter om uvanlig mange krefttilfeller i områdene rundt det gamle deponiet viste seg å ikke være riktige.

Til slutt ble fokus satt på de ulike utbyggingsalternativene som gjensto, og på den politiske behandlingen av saken i de folkevalgte organer.

d) Organisering av arbeidet

- Skui vel hjalp oss med å tidfeste når den aktuelle fyllingen var i virksomhet. Velformannen henviste også til en del korrespondanse som hadde gått mellom Bærum kommune, velforeningen og skolen på begynnelsen av 90-tallet. Vi forlangte innsyn i brevene.
- I brevene var det blant annet referert til en miljøteknisk grunnundersøkelse gjort på området. Vi ønsket innsyn i rapporten fra denne undersøkelsen, og krevde den utlevert. Etter en del leting ble den funnet på kontoret til en ansatt ved kommunalteknisk seksjon, som ikke kjente til utbyggingsplanene for tomten.
- Rapporten var omfattende, og inneholdt kart og skisser av deponiområdet. Det ble konkludert med at grunnen var sterkt forurenset – blant annet av kreftfremkallende stoffer. Videre slo den fast at området ikke bør røres uten en grundigere analyse.
- Ved å holde opplysningene i rapporten opp mot skisseprosjektet til ny Skui skole, påviste vi at klasseroms-bygget var foreslått satt opp midt oppå det mest forurensete området.
- Det var nå naturlig å ta kontakt med SFT. Der fikk vi tilfeldig prate med en av folkene som i 1992 var med på å utføre Skui-undersøkelsen. Han var skeptisk til å legge en skole på området, i hvert fall uten først å foreta nok en grunnundersøkelse.
- Statens institutt for folkehelse – ved overlege Jan Alexander – fikk lest opp prøveresultatene fra rapporten over telefon. På grunnlag av tallene han fikk fra Budstikka, oppfordret han Bærum kommune til å tenke seg om før de foreslåtte byggeplanene settes ut i livet. Gassutvikling ble nevnt som én mulig konsekvens av å bygge oppå den gamle fyllingen.
- Etter at fakta var klarlagt tok vi kontakt med partene i saken:
 1. *Kommunaldirektør Anders Seim (administrasjon)*
 2. *Nestleder Eivind H. Kjerstad i sektorutvalget for barn og unge (politisk)*
 3. *Rektor Solveig Juel ved Skui skole*
- Etter hovedoppslaget lørdag 18. mars (*faksimile 1*), kom lederen for sektorutvalget for barn og unge – Anne Lise Kullmann – med hard kritikk av administrasjonen i Bærum (*faksimile 2*). Hun fikk først kjennskap til avfallsdeponiet da Budstikka skrev om saken. Hennes utvalg skulle behandle utbyggingsplanene for Skui skole allerede den påfølgende uken.
- Tidlig om morgenen mandag 20. mars, første arbeidsdag etter oppslaget, tok Bærum kommunes eiendomsforvaltning kontakt med Budstikka for å få tilbake miljørapporten vi hadde lånt. Originalen ble levert tilbake samme dag.
- Vi oppsøker Fjellanger-Widerøe på Fornebu for å se om de har gamle luftfotos av fyllingen. På et bilde tatt 16. mai 1965, vises deponiet i aktivitet. I en oppfølger bringer vi bilde av deponiet. Samtidig sier rektor ved Skui skole at skoleadministrasjonen må ha visst om søppelfyllingen (*faksimile 3*).
- Ved hjelp av grafikk anskueliggjorde og illustrerte Budstikka hvordan skoletomten og det gamle deponiet lå i forhold til hverandre.
- En lokalkjent ble forevist luft-fotografiet. Han kunne navngi de som bodde på gården rett ved siden av deponiet på 60-tallet. Vi fikk kontakt med den ene av de gjenlevende, Arvid Bredesen. Bredesen er i dag bosatt på Rykkinn.

- Bredesen forteller om ukjente biler som dumpet oljefat og annen søppel om nettene. Han mener det kan ligge mye problemavfall på stedet – mer enn det som var tillatt dumpet på stedet (*faksimile 4*).
- Samtidig får vi tak i en ny rapport som administrasjonen fikk Jordforsk til å lage. I rapporten beskrives en lang rekke problemavfall. Maling, slakteriavfall, kjemikalier fra plastbåtproduksjon og avfall fra metallindustri er trolig dumpet på deponiet. Rapporten underbygger deler av Bredesens opplysninger.
- Det er nå stor enighet blant politikerne om at en annen tomt bør velges. 25. august 2000 legger rådgivingsfirmaet PABAS fram en utredning om Skui skole. Her presenteres ulike alternativer til å bruke den nedlagte søppelfyllingen som skoletomt (*faksimile 5*). Under hånden får vi forsikringer om at fyllingen ikke lenger er aktuell som skoletomt.
- Politikerne i sektorutvalget for barn og unge går inn for å velge et av de øvrige alternativene: Å bygge en helt ny skole på en annen tomt enn den administrasjonen først hadde foreslått. Saken er per dags dato (januar 2001) fortsatt oppe til politisk behandling.

Tidsbruk

Det er vanskelig å fastslå nøyaktig hvor mye tid som er brukt til Skui-saken, ettersom den har versert relativt lenge. Det har trolig gått med én til to arbeidsdager for hvert oppslag, i tillegg til en del småtelefoner og oppfølgings-samtaler innimellom øvrige gjøremål.

Det har også vært tidkrevende å sette seg inn i rapporter, skisseprosjekter og utredninger. Anslagsvis har Skui-saken tatt til sammen 2 arbeidsuker.

Erfaringer

Tidvis merker man at avisoppslag resulterer i at aktører blir mer forsiktig med å uttale seg. I Skui-saken opplevde vi det motsatte.

Enkelte kilder var først mindre interessert i å prate om hvem som kunne vite om fyllingen på Skui. Men etter hvert som saken ble kjent gjennom avisen, følte disse et behov for å få komme til orde likevel, noe som blant annet ledet til oppfølgingssaken den 23. mars (*faksimile 3*).

Budstikkas fokusering på forholdet resulterte i en åpen debatt, der administrasjonen og dens ledere måtte tåle kritikk fra politikere. Rådmannens tomteforslag ble forkastet.

Billingsstad, 9. januar 2001

Espen Andersen